

ПРАВИЛНИК

за обучение на докторанти на самостоятелна подготовка в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН

ГЛАВА ПЪРВА. Общи положения

Чл. 1. Този Правилник урежда условията, реда и изискванията по приложението на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при Българската академия на науките (БАН) и процедурите по приемане и обучение на докторанти на самостоятелна подготовка за придобиване на научната степен „доктор“. Правилникът е в съответствие със ЗРАСРБ, с Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ), с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и с Правилника на Центъра за обучение (ЦО) на БАН.

Чл. 2. Този Правилник е изработен за специфичните нужди на Института за български език съгласно изискванията на Закона.

Чл. 3. Този Правилник определя:

- (1) Условията и реда за подаване на документи и специфичните допълнителни изисквания за приемане на докторанти на самостоятелна подготовка и за тяхното обучение.
- (2) Условията и реда за допускането до защита на дисертационен труд и придобиването на научната степен „доктор“.

ГЛАВА ВТОРА. Приемане и обучение на докторанти на самостоятелна подготовка в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“

Чл. 4. (1) Кандидатът представя в канцеларията на Института проект за дисертационен труд, включващ съществена част от труда, план за по-нататъшната работа и библиография по темата, както и следните документи:

1. Заявление, адресирано до директора на Института за български език;
2. Диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“;
3. Удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище.

(2) Предложеният за обсъждане труд се предава в съответната секция за обсъждане. Секцията предлага състав на семинара за обсъждане, който се утвърждава от Научния съвет. В състава на семинара се включват най-малко 5 хабилиитирани лица в областта на разработката (като поне 3 от тях са учени от Института за български език).

(3) Ако кандидатът за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка е лице, което не е на основен трудов договор в Института за български език, той подава заявление до Научния съвет на Института за български език. В едномесечен срок от подаването на заявлението НС излиза с решение дали кандидатът се допуска до обсъждане, като при положително решение определя секцията, в която следва да се проведе обсъждането, и утвърждава състава на семинара за обсъждане от пет хабилиитирани лица, предложен от съответната секция. Въз основа на решението на НС директорът издава заповед.

(4) Проектът за дисертационен труд се обсъжда на заседание на семинара за обсъждане в присъствието на кандидата, който прави устно изложение върху предложения труд. Един от хабилитираните учени от утвърдения състав на семинара представя писмена рецензия за обсъждания труд.

(5) При положителна оценка от обсъждането семинарът излиза с предложение за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка. В случай че семинарът реши, че има нужда от доработване на проекта за дисертационен труд, се определя до шестмесечен срок за извършване на доработването. Ако до изтичането на този срок кандидатът представи преработен вариант на труда, се насрочва ново заседание на семинара.

(6) Ръководителят на секцията, провела обсъждането, представя доклад пред НС за резултатите от него и при положителен резултат от обсъждането прави предложение за зачисляване на докторанта. В едномесечен срок след предложението НС взема решение за зачисляване на докторанта на самостоятелна подготовка към съответната секция, като утвърждава темата на дисертационния труд и индивидуалния учебен план на докторанта.

(7) Срокът за обучение на самостоятелните докторанти е до 5 години. В случай че дисертационният труд не е представен за защита в упоменатия срок, Институтът няма административни ангажименти към процедурата по защита на дисертационния труд.

(8) Научният съвет на Института за български език може да определи на докторанта на самостоятелна подготовка научен консултант или консултанти, които са хабилитирани лица: професор или доцент. Научният консултант подпомага и консултира цялостната подготовка на докторантите и разработването на дисертационните им трудове.

ГЛАВА ТРЕТА. Провеждане на обучението на самостоятелна подготовка

Чл. 5. След зачисляването за докторанта важат всички процедури и изисквания по реализиране на образователната и научната програма за докторантите в БАН.

Чл. 6. Ако зачисленият докторант не е служител на Института за български език, е необходимо да се сключи договор между директора на Института за български език и докторанта за определяне на такса (финансовите условия) за обучението му.

Чл. 7. Обучението в Института за български език на докторантите на самостоятелна подготовка се провежда в рамките на българското законодателство, нормативните документи, отнасящи се до докторантурата, Устава на БАН, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Правилника на ЦО при БАН, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език и настоящия Правилник.

Чл. 8. Образователната програма обхваща следните типове обучение:

(1) Индивидуално специализирано обучение, където е зачислен докторантът.

(2) Общоакадемично обучение за придобиване на езикови и компютърни умения – от Докторантското училище към ЦО при БАН.

Чл. 9. Обучението на докторантите се осъществява в съответствие с кредитна система на Докторантското училище към ЦО при БАН (Приложение № 2.2. към Правилника за дейността на Центъра за обучение (и Академичния съвет при БАН), която предвижда задължителен минимален брой кредити по дейности.

Чл. 10. (1) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план при условия и ред, определени от Закона за висшето образование и Правилника за дейността на ЦО при БАН.

(2) Индивидуалният учебен план се изготвя от докторанта с помощта на научния консултант, обсъжда се на секционен заседание и се утвърждава от НС на Института за български език при зачисляването.

Чл. 11. (1) Докторантите полагат изпитите по базов специализиран предмет пред назначена от директора комисия в състав от най-малко 3 хабилитирани лица, като в комисията участва научният консултант на докторанта. Комисията за изпита може да включва и член, външен за Института за български език (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език). Изпитът се провежда по конспект, обсъден и приет от съответната секция и утвърден от НС на Института за български език. Част от въпросите в конспекта са общи за специалността, а другите – по теми, близки до темата на дисертацията.

(2) Изпитите по специализираните докторантски курсове и по чужд език се полагат съгласно Правилника за дейността на ЦО и Академичния съвет на ЦО при БАН.

Чл. 12. (1) Докторантите се атестират от НС в края на всяка година на обучението им. За целта те представят отчет за изпълнението на индивидуалния си план. Отчетът се обсъжда на заседание на секцията.

(2) Ако докторантът има научен консултант, той представя на заседанието писмено мнение за работата на докторанта през годината, както и конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година, изготвена съвместно с докторанта. Ако докторантът няма определен научен консултант, писмено мнение за работата му изготвя ръководителят на секцията.

(3) Секцията приема:

1. становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка за дейността на докторанта;
2. предложение за атестация на докторанта;
3. предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година;
4. препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния консултант.

(4) Предложенията на секцията се утвърждават от НС на Института за български език.

Чл. 13. (1) При изтичане на срока за обучението или при изпълнена образователна и научна програма съгласно индивидуалния учебен план докторантът представя финален отчет за постигнатите от него резултати. В срок до един месец секцията провежда семинар за обсъждане на отчета и внася в НС предложение за решение. Съставът на семинара се определя със заповед на директора на Института за български език, като в него участват най-малко 5 хабилитирани лица или доктори на науките с компетенции в областта на темата на дисертационния труд. В заповедта се определя и хабилитирано лице, което представя писмено мнение. На семинара докторантът представя постигнатите от него научни резултати по време на обучението и се чете писменото мнение на посоченото в заповедта на директора хабилитирано лице.

(2) На семинара за обсъждане на отчета на докторанта чрез гласуване присъстващите учени приемат едно от следните предложения за решение на НС:

а) докторантът да бъде отчислен с право на защита, ако е изпълнил образователната си програма, включена в индивидуалния учебен план, в съответствие с изискванията на ЦО на БАН, провел е съществена част от включените в индивидуалния план научни изследвания и е събрал минимум 130 кредита;

б) докторантът да бъде отчислен без право на защита, ако не е изпълнил изискванията на ЦО при БАН по отношение на образователната си програма, заложен в индивидуалния учебен план, и (или) докладваните научни резултати са неудовлетворителни.

Чл. 14. Защитата на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ става по правилата, описани в Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език.

Чл. 15. Финансови условия: (1) Докторантите на самостоятелна подготовка, които не са служители на Института:

1. Внасят средства за заплащане на членовете на семинара за зачисляване на докторанта при подаване на документите (за рецензия – възнаграждение в размер равен на препоръчителните размери съгласно §2, ал. 2 от Допълнителните разпоредби на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН за рецензия при защита на редовни докторанти, а за участие на член на семинара – възнаграждение, равно на възнаграждението на член на научно жури при конкурс за заемане на длъжността „главен асистент“).
2. За периода, през който тече докторантурата на свободна подготовка, докторантът следва да заплаща годишна такса, равна на годишната такса, определена от Академичния съвет на ЦО за редовните докторанти.
3. Предварителното обсъждане на семинара, с което се открива процедурата за защита на дисертационния труд, се заплаща в размер равен на препоръчителните размери съгласно §2, ал. 2 от Допълнителните разпоредби на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН.

(2) Защитата на дисертационния труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ се извършва според ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език. Докторантът изцяло финансира процедурата по провеждане на защитата на дисертационния си труд най-късно десет дни преди датата на самата защита, като внася необходимата сума по банковата сметка на Института за български език. Финансовите условия за защита са същите както при редовните докторанти, действащи към момента в БАН.

(3) Финансовите средства за защита на дисертационния труд за образователната и научна степен „доктор“ на докторанти на самостоятелна подготовка, работещи в Института за български език, могат да се поемат от Института, при наличие на финансова възможност и след решение на Директорския съвет на Института;

(4) Финансовите условия за докторанти на самостоятелна подготовка в Института за български език, които са чужденци, са същите като при докторантите български граждани съгласно ал. 1, т. 1, 2 и 3.

Чл. 16. Ако докторантът реши да се откаже от обучението си, заплатената сума преди това не се връща.

Чл. 17. Сумите, получени за периода на обучението и сумата за вътрешната защита следва да се води от счетоводството на Института за български език към секцията, в която протича обучението на докторанта. Тази сума може да се използва само за възнаграждения на членовете на научното жури при защитата, за развитието на съответната докторска програма и на обучаваните в нея докторанти, както и за възнаграждения на научните консултанти.

Чл. 18. Контролът по изпълнението на този Правилник се възлага на директора на Института за български език.

Правилникът е приет от Научния съвет на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ – Протокол № 14 от 07.07.2025 г., и влиза в сила от датата на приемането му.